

FÜGGETLEN UJSÁG

POLITIKAI, GAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
A „MAGYAR GAZDASZÖVETSÉG“ KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA.

Égészévre 2 frt 60 kr.
Félévre 1 „ 30 „
Negyedévre — 70 „
Egyes szám ára 6 krajczár.

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Felelős szerkesztő:
ZSITVAY NÁNDOR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST,
IX. ker., Üllői-út 25. szám. (Köztelek).

Szathmáry György.

A magyar közoktatásügyi miniszteriumnak egyik odaadó buzgó munkása: Szathmáry György miniszteri tanácsos hunyt el e hó 15-én Budapesten hosszas betegség után. Az elhunyt egyike volt azon állami tisztviselőknek, a ki nem a pártfogók karján, hanem istenadta tehetsége és vasszorgalma révén küzdötte fel magát odáig, a hova igen kevés ember tud fölvergődni.

Szathmáry Györgynek kiváló irodalmi munkásságán és marandandó becsü művein kívül kétségkívül legnagyobb érdeme az az élete végeig folyton ápolt törekvés, melyet az erdélyrészi, kivált hunyadmegyei magyarság eloláhosodásának meggátlására kifejtett.

A nemzetiségi mozgalmak az erdélyi részekben néhány lelketlen izgató munkálkodása folytán már a nyolczvanas években nagy mérvet öltöttek s öltének még ma is és hogy kevés termőtalajra találtak, abban az erdélyrészi közművelődési egylet élén állókon kívül nagy érdeme van Szathmáry Györgynek is, a ki előbb írásaiban, majd szóval és tettel azon volt, hogy azon erdélyi megyék területei, melyekben a magyar és oláhajku lakosság összekeveredve van, minél több állami népiskolával és tanítóképző intézetekkel láttassanak el, mert csak így tartható meg ottan a magyar elem, sőt az eloláhosodottak is visszamagyarosíthatók.

E téren kifejtett munkásságának jutalma nem is maradt el. 1890. évben gróf Csáky Albin akkori közoktatásügyi miniszter Gönczy Pál utódául miniszteri tanácsosi címmel a népnevelési osztály vezetését bizta Szathmáry Györgyre, a

ki e fontos álassal járó teendőit kiváló előszere-
tettel és igyekezettel végezte.

Szathmáry György Maros-Ilyén 1845-ben született s tanulmányai végeztével mint hírlapíró a „Hon“ hasábjain emelte fel szavát a hunyadmegyei magyarság érdekében. 1881-ben választották meg országgyűlési képviselővé s e minőségében 10 év alatt szintén sokat tett a népnevelés érdekében.

E mellett az irodalom terén is szakadatlanul működött. Számos munkát, kézikönyvet írt, 1884-ben ő terelte rá a veszedelmessé vált amerikai versenyre az irányadó körök figyelmét „Az amerikai verseny és a magyar mezőgazdaság“ című munkájában.

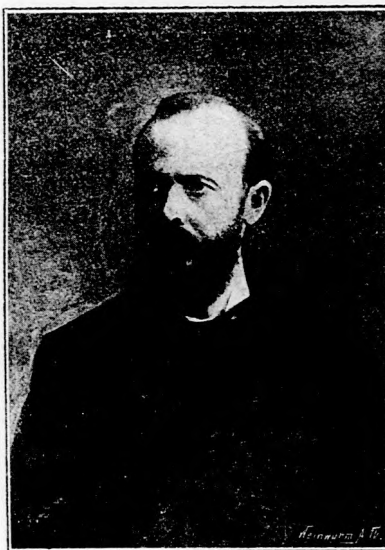
Parlamentí munkálkodása éppen arra az időre esik, a midőn a törvényhozás a népnevelés ügyében marandandó alkotások egész sorozatát hozta létre.

Szathmáry, mint a közoktatásügyi bizottság előadója, tudásával, a gyakorlat terén szerzett tapasztalataival nagyban

hozzájárult ahhoz, hogy népiskolai oktatásunk, mint középiskoláink a más európai államok hasonló intézményeivel egyenlő színvonalon álljanak és a magyar nemzet művelődésének hatóság eszközeivé váljanak.

Két évvel ezelőtt vesebaj támadta meg Szathmáry Györgyöt s azóta folyton betegeskedett, míg január hó 15-én jobblétre szenderült.

A magyar népnevelés ügy kitaró és fáradhatlan harcosát vesztette el Szathmáry Györggyel.

Szathmáry György.

Hangya.

Az Alföld Kánaánjának, a régi Bánát egy részének: Torontálvármegyének népe az éhínséggel küzd. A dus föld, a mely rendes körülmények között ontja az áldást, a lefolyt évben a rossz időjárás következtében a földre vetett magot sem termette meg. A gazda munkálkodásának gyümölcsét a haragos elemek megsemmisítették. Adósságainak kamatjaiért a hitelezők szorongatják. Ingóságait az adóvégrehajtó foglalta le. A kamra, a hombár üres. A gyermekek kenyérért siránkoznak és a gazda könnyes szemekkel látja családja nyomorgását, sok helyütt éhenhaló hozzátartozói üvegesedő szemét, kenyérért esdő szederjesedő ajakát. Segíteni nem tud. Hitele kimerült. Ingóságai elkótyavetyélődtek. Segítséget egyedül a könyörületes szívek alamizsnájából remélhet.

Becsületére válik a magyar társadalomnak, hogy a nyomor enyhítésére könyöradományaival azonnal sietett segítséget nyújtani. A kormány is jelentékenyebb anyagi segítséget utalványozott részben vetőmagkiosztásra, részben az éhínség enyhítésére. Ámde méltán kérdezhetjük, micsoda egészségtelen gazdálkodási viszonyok lehetnek azok, a melyek a magyar föld leggazdagabb részét egy év silány termése következtében az éhínség rémes karjaiba döntik? Mikép lehet az, hogy az ország Kánaánja népességének egy nagy része nem tud akként gazdálkodni és takarékoskodni, hogy a jótermésű esztendők bőségéből valami csekélyt félretegyen a rossz esztendők inségének enyhítésére? Hogy van az, hogy az ország legtermékenyebb vidékét egy rossz termés oly nyomorba dönti, hogy népét az éhenhalástól csak a könyöradományok mentik meg?

Ezek az állapotok, bizton ki merjük mondani, nem az egyéneknek a rossz gazdálkodása vagy pazarlása következtében származtak, hanem az ország helytelen közigazdasági politikájának az eredményei. És Isten mentsen attól, hogy az ország egyéb vidékei is hasonló helyzetbe kerüljenek, mert az éhínség másutt még nagyobb pusztításokat végezne és sem a magyar társadalom, sem a magyar állam elegendő erővel nem bírna az enyhítésére. Egészségtelen közigazdasági viszonyaink okozzák, hogy a vidéki népesség csak máról-holnapra él, jövője biztosítva nincs, mert nincs szervezkedve arra, hogy megélhetése megkönnyítve, boldogulása biztosítva legyen.

A gazdasági terményeknek ára alacsony. A gazdát nagy közadók terhelik, adósságai vannak, melyeket birtoka felszerelésére fordított, minden szükségleti cikket drágán kell megfizetnie, terményeit olcsón eladnia. Aratás után terményeinek nagy része drága hitelének törlesztésére és

adóra elmegy, egy egész évig ismét drága hiteltől kell élnie. Ámde ez másképp is lehetne. Látjuk külföldön, hogy a vidéki népesség szövetkezeteket alakít, a melyek olcsó hitelt nyújtanak és a melyektől szükségleti cikkeiket olcsón bevásárolhatja s a melyek útján terményeit előnyösen értékesítheti, mert mikor a szükség szorongatja, nem kénytelen elkótyavetyélni, hanem előleget vesz fel és várhat addig, a mig legjobban értékesítheti.

Nálunk eddig csak a hitelszövetkezetek alakultak. Ezek a tagokat megóvták a pénzuzsorától, de annál többet szenvedtek az áru- és terményuzsorától, mert ezekkel egyes ember meg nem küzdhet, ahhoz az egész község kell, hogy egyértelműleg járjon el. Mert ha a fogyasztási és értékesítő szövetkezetnek sok tagja van, a szövetkezet nagyban vásárolhat petroléumot, szenet, zsirt, lisztet, olajat, szalonnát stb. és nyereségre szüksége nem lévén, mint a kereskedőnek, olcsón adhatja az árut tagjainak. Másrészt, ha egyes ember terményét eladni akarja, csekély mennyiségű árujáért a kereskedő az ügynöknek annyit ígér, a mennyit tetszik, mert jól tudja, hogy a gazdának pénzre van szüksége és más meg nem veszi. Ellenben, ha szövetkezet van, akkor a szövetkezet nem kis mennyiségekben, hanem waggonszámra minta szerint adhatja el a terményt és pedig nem a faluba jövő ügynöknek, hanem a fővárosi nagykereskedőknek is és így mindig jobb árat biztosíthat a tagoknak, a kiknek, ha pénzre van szükségük, a szövetkezet előleget is adhat, hogy várhassanak addig, a mig a gabonát a szövetkezet a legjobb áron eladhatja.

A fogyasztási és értékesítő szövetkezettel tehát a tagok olcsóbban vesznek, drágábban adnak el, egymást segíthetik és így kétszeres a megtakarítás és nyereség és a gazda jobban megélhet, nincs senkire reászorulva. Ezt az előnyt a szövetkezetbe befizetendő heti 10—20 kr. nagyon is megéri.

Ilyen szövetkezeteket akar a Magyar Gazdaszövetség országszerte alakítani, a melyek fiókjai legyenek a „Hangya“ című központi szövetkezetnek, a melyet a Gazdaszövetség vasárnap alakított meg. A „Hangya“-nak alaptőkéje ötven ezer korona, melyet a gazdaszövetség tagjai fizettek le, hogy a vidéki szövetkezetek alakíthatók legyenek, hogy a vidéki szövetkezetek működésüket megkezdhessék. A földmivelésügyi miniszter a költségvetésbe szintén nagyobb összeget vett ily célra és kölcsönkép ilyen szövetkezeteknek ki fogja osztani.

Az lesz azonban az igazi segítség, ha minden községben alakul ily fogyasztási és értékesítő szövetkezet, mely nem dolgozik nyereségre, hanem olcsón ad és drágán vesz, hogy a tagoknak ebből legyen a nyereségük. Ha ilyen szövet-

kezetek lesznek, évek mulva nem fogunk félni, hogy bárhol is fellépjen az éhínség és meg vagyunk győződve, hogy a községek lakosainak felvirágozását fogják előmozdítani.

A magyar nép minden igaz barátját felhívjuk ilyen szövetkezetek alakítására, a melyeknek alapszabályait szívesen megküldjük és a „Hangya“ igazgatósága szívesen fog utbaigazítást adni a megalakulás körüli teendőkre.

A véradó.

Magyarország a monarchia közös terheinek viseléséhez nemcsak pénzadóval járul hozzá, hanem véradóval is. Mert a monarchia nagyhatalom. Az a dicsőség, hogy valamely állam nagy hatalomnak mondhatta magát, sok pénzzel jár. Mert történjen egy kis zavar Keleten vagy Nyugaton, a nagyhatalomnak résen kell állania, nehogy hatalmi érdekén vagy méltóságán csorba essék. Hogy Magyarországon rut meggyalázásban részesítik a gyűlölködő nemzetiségek a magyar állam eszméit s annak jelvényeit megalázzák, ahhoz ennek a nagyhatalomnak semmi köze. De ha valahol a világ végén, Krétában forradalom üt ki, ám akkor ott terem s elkölt „jöttem láttam“ titulus alatt hét millió forintot. S ha Nyugaton vagy Keleten messze tőlünk kiüt valami rémes háború, a mihez szívünk szerint semmi közünk a világon nincsen, akkor megint ott terem, s nagyhatalmi érdekekért vérfürdőbe viszi ifjuságunk szíve-javát.

Pénz s katona kell ehhez a dicsőséghez. Milliókat adunk ki ezért évente, a mint idegenbe költenek el és ezer meg ezer ifjut állítunk évente fekete-sárga lobogó alá. 98-ra majd 60,000 ujonczot szavaztunk meg. Miért s kinek? Azt mondják, a monarchiának, melylyel együtt mi nagyhatalmat képezünk. Mi nem vagyunk hatalmas, mi szegények vagyunk. Nekünk nincsenek érdekeink a földgömb tulsó felén, nekünk csak itt benn vannak érdekeink s még azokat sem tudjuk megvédelmezni. A véradó pedig, a mit felajánlunk nem közös; abból a „közös“ hadseregből egy csepp sem a mienk. Szelleme osztrák, vezénylete német. Mi közünk nekünk ehhez? Mi nem vagyunk sem osztrákok, sem németek. Mi magyarok vagyunk. A mellett — úgy mondják — szabad nemzet is vagyunk. Szabad nemzetet önálló nemzeti hadsereg illet meg. Nekünk a honvéd a katonánk. Az a mienk, a kit a nemzeti lobogó alatt látunk. S lám, ott csak egy kis részét látjuk a mi erőnknek. Ágyuk nélkül, fővezérek nélkül: fő nélkül, kar nélkül. Hogy osztrák fő adja ki a parancsot s osztrák kéz süssse el az ágyut a döntő pillanatban; ezért fizetjük mi a véradót a nagyhatalmi érdek nevében.

Országgyűlés.

A képviselőház mult héten a tisztviselők s a bizottságok megválasztásával foglalkozott. Képviselőházi alelnökök *Berzeviczy* Albert és *Láng* Lajos lettek. A bizottságok megválasztása is szép rendben folyt le, a kormány kívánatához képest, csupán az igazságügyi bizottság megválasztásánál volt egy kis összeakadás a szabadelvű pártban. Az igazságügyi miniszter *Emmer* és *Chorin* kiváló jogtudósokat kitorülte ebből a bizottságból. Az a bűnök volt a mellőzött kitünő jogászoknak, hogy a sajtószabadság korlátozásáról szóló törvényjavaslat tárgyalása alkalmából szabad véleményüknek mertek kifejezést adni a — javaslat ellen. Ezért a főben járó bűnért irgalmatlanul kihagyták őket a bizottságból, s habár a szabadelvű párt bátrabbjai szót emeltek ez ellen, de azután mégis csak szépen alávetették magukat a miniszter akaratának s a miniszter ur haragjának odavetették két derék bajtársukat. Mert így követeli azt meg a mameluk-tábor legfőbb törvénye: a feltétlen engedelmesség.

Miután a Ház ujjaalakult, hozzákezdték az ujoncz megajánlásáról szóló törvényjavaslat tárgyalásához. Üres padok előtt üres vita folyt le s közel 60.000 ujonczot alig egy óra alatt szavazott meg a Ház az osztrák hadseregnek. A javaslat ellen mindössze csak két képviselő adta elő kifogásait.

Thaly Kálmán a javaslatot a függetlenségi párt álláspontjánál fogva nem fogadja el. Szeretné, ha Magyarország néhány esztendőn át azokat az óriási költségeket, melyeket a katonaságra fordít, a kultura fejlesztésére használhatná fel. Ugy látszik, a hármasszövetség is csak arravaló, hogy a véradó még több áldozatot követel. Nálunk a rossz termés, a szocializmus jelenségei még nehezebbé teszik a katonai terheket, melyek egyre emelkednek, nem pedig fogynak. A lényeges újítások, melyek a hadsereg szervezésébe bevezetendők, ismét tetemes teheremlést fognak előidézni.

A nagy véradó, melyet az ujonczokban szolgáltatunk, nagy mértékben hozzájárul a nép elszegényedéséhez és a kivándorláshoz. A függetlenségi párt sarkalatos programmpontja az önálló hadsereg; a közös hadseregnek soha egy ujonczot meg nem szavazott és nem szavazhat még most sem. Szól ezután a hadsereg elnémetesítéséről, majd pedig a gyakran előforduló öngyilkosságokról, melyeknek számadataiból bizonyos esökkenést konstatál. Hódolattal emlékezik meg a királyról, ki a honvédségnél a magyar vezényszót nemcsak törvényesen elrendelte, de a törvényt meg is tartja. A tatai hadgyakorlatok alkalmából megtörtént, hogy egy osztrák tábornok egy honvédesapatnál azt vezényelte: Feuer einstellen, de a honvédtiszt csak tovább tüzelte, míg magyarul nem vezényelték a tüzelés beállítását. Ez helyes és mutatja, hogy a honvédségnél a magyar vezényszót tiszteletben tartják. Sürgeti a honvéd-tüzérséget, melyet hamarosan szervezni lehet, ha intelligens elemeket soroznának be.

Végül még a honvédmeház ügyét hozza szóba. Minthogy a honvédség csak kiegészítő részét képezi a közös hadseregnek s nem képes megfelelni egy

megfelelő önálló hadsereg követelményeinek, pártja nevében nem fogadja el a javaslatot.

Benyovszky Sándor gróf: Bővebben foglalkozik avval a durva bánásmóddal, melyben a tisztek részesítik a közlegényeket, szaporítva az öngyilkosságok számát. Majd a honvédségről és közös hadseregről beszél és kijelenti, hogy teljesen osztja Thaly Kálmán e tekintetben kifejtett véleményét. A javaslatot nem fogadja el.

Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter röviden felelget meg a felszólalásokra. Az új szervezések új terheket is követelnek, ez természetes. A hármasszövetség hatalmas, de hatalmát csak úgy érvényesítheti, ha az igények magaslatán áll. A találmányok kiprobálása is költségekkel jár, melyek elkerülhetetlenül szükségesek. Nagyzás a katonaságnál nincs, elnémetesítésről szó sem lehet a hadsereg körében. Érintkezési nyelvnek lennie kell; ez német, mert nemetül a monarchia minden népének műveltebb eleme tud.

Benyovszky gróf felszólalására megjegyzi, hogy a katonai gyakorlatok idejét a törvény szabályozza, az aratás pedig mindig előbb van, mint a hadgyakorlat. Megengedi, hogy az altisztek durvák, de hát tessék felelősségre vonni a közoktatásügyi minisztert, miért nevelték rosszul ezeket az embereket. Bizonyítgatja végül, hogy a hadseregnél nem bánnak könnyelműen a pénzzel, sőt ellenkezőleg, ott minden a legjobb rendben folyik. Az igaz, hogy ezt sokan kétségbe vonják, de hát ő a kétségkedőket nem ezáfolja meg, mert erre külön miniszteriumot kellene fentartania. Szóval: ne járjon a szád, jó magyarom, hanem fizess. El is fogadta a Ház a javaslatot a nélkül, hogy a részletes tárgyalásnál vita fejlődött volna ki.

Ezután, mielőtt az 1898. évi állami költségvetés tárgyalására tért volna át a Ház, **Perczel** Dezső belügyminiszter *Buzáth* Ferencz amaz interpellációjára felelt, mely arról szólt, hogy a hunyadmegyei főispán és tanfelügyelő tüntettek *Majláth* gróf erdélyi püspök ellen, ennek dévái bérmautja alkalmával. Mikor a püspök Dévára készült, Hollaky hunyadmegyei alispán elnöklésével százas bizottság alakult fogadására. Ekkor Szentkereszty báró főispán értekezletre hívta össze a tisztviselőket s azt határozták el, hogy a hivatalok vezetői testületileg nem jelenhetnek meg a tisztelgésen, ellenben egyénileg bármely katolikus tisztviselő elmehet a fogadtatásra. A diadalkaput azért bontatta le az alispán, mert a püspök a város másik oldalán jött be. Az interpellációra a közoktatásügyi miniszterrel egyetértőleg azt feleli, hogy az elmondottak alapján semmi megtorló lépést nem tesz.

Buzáth Ferencz: Tudta, hogy a miniszter kielégítő választ nem fog adni, mert katolikus ember elégtételt és igazságot ebben az országban nem is kaphat. A mikor a főispán és tanfelügyelő tapintatlanul a püspök ellen tüntetést rendeztek, a katolikus vallást sértették meg. **Perczel** belügyminiszter: Szentkereszty főispánról nem lehet elhinni, hogy tüntessen a katolikus vallás ellen, lévén ő az erdélyi katolikus státus igazgatótanácsának tagja. A Ház a választ tudomásul vette.

Ezután az 1898. évi állami költségvetés tárgyalására került a sor, a melyet *Hegedűs* Sándor előadó ismertetett. **Horánszky** Nándor, a nemzeti párt elnöke szólalt fel legelsőknek, éles bírálatot mondva az államháztartás vezetése ellen, mely deficitbe rántja az országot. Az idei költségvetés összege mintegy

500 millió forint. 1892-ben még csak 397 millió volt, azóta több mint 100 millió forinttal emelkedett, holott az ország szegényebb lett. Óriási államháztartási kiadásainkat csakis újabb adómegethelések árán bírjuk meg. Hova vezet ez. 1896-ban 41 millió forinttal több volt a bevétel az előirányzatnál, mégis deficittel végződött az év. Kimutatja ezután, hogy mintegy 8 millió forint kölcsönvett összeg is bevételként van előirányozva. Ez nem öszinte költségvetés. Az ország agyon van terhelve, a társadalom szinte alig bírja terheit, a közösügyi terhek is folyton szaporodnak; nem kell más, mint egy kis kvótafelemelés, hogy az egész ország végzetes anyagi bonyadalmakba jusson. Nem fogadja el a költségvetést.

Zichy János gróf a szocializmusról beszél, s ennek nagyarányu fellépéséért a kormányt okolja, a mely a felekezetenküliség által kaput nyitott a vallástalan, szocialisztikus irányzatnak, mert megfosztotta a népet erkölcsi ellentálló erejétől és így végtelenül tette ki őket az izgatóknak. Ha oly kedvezők a viszonyaink, hogy a kiadásokat 23 millió forinttal lehet emelni, hát akkor miért nem terjeszt be a kormány javaslatot a közadók leszállításáról? Nem fogadja el a költségvetést.

Thaly Kálmán a maga és pártja nevében a következő nyilatkozatot teszi:

A jelen kormány a második provizórium tárgyalása alkalmából a nemzetnek még az 1867-iki törvényekben biztosított jogait is hamis értelmezéssel egészen kiforgatta és a törvény világos rendelkezései ellenére azok ellen valóságos államcsínyt követett el. Elannyira elkövette az államcsínyt, hogy a politikai helyzet ma már *valódi alkotmányosnak nem tekinthető*. Mindezeknél fogva a függetlenségi és 48-as párt elhatározta, hogy ezen kormány további fennmaradását a hazára nézve sérelmesnek tartván, iránta a legteljesebb bizalmatlanságát fejezi ki, számára az 1898. évre kívánt költségelirányzatot meg nem szavazza, sőt a helyzet gyökeres változásából kifolyólag ennek a költségvetésnek az előző években követett példamódja szerinti vitatásához az általános vitában is hozzá nem járul, abban részt venni nem fog. A függetlenségi pártnak, ezzel a súlyos tiltakozásával ért véget az ülés. A költségvetés tárgyalását tovább folytatják, de miután a vitában nem vesznek részt a függetlenségiiek, az előreláthatólag rövid és üres lesz.

MI HIR A POLITIKÁBAN?

Kiegyezési tárgyalások. Az osztrák miniszterek a múlt héten Budapesten jártak, hogy a magyar kormánnyal a kiegyezési tárgyalásokat megkezdjék. Miután már a kiegyezés összes főbb pontjaira nézve megállapodásra jutottak, ezuttal a kvóta került szóba; az az annak megállapítása, hogy a monarchia közös költségeihez mennyivel járuljon hozzá Magyarország. Jól értesült körökből az a hír szivárog ki, hogy a kormány 36 százalékos kvótára ígéretet tett. E hírrel szemben a szokásos czáfolatokat megoresztette ugyan a kormány, de az nem nyugtathat meg

bennünket. Borzasztó az, hogy ebben a fontos kérdésben, mely 10 évre dönti el Magyarország sorsát, eleitől kezdve guba alatt eselekszenek. A nemzet, meg az ő képviselője csak annyit tud, hogy alkusz-nak a bőrre. Miben áll az alku, ezt csak Bánffy tudja. Bánffy megalkuszik, azután kiküldik a kvóta bizottságokat, azok a kész alkut szépen elfogadják, a „többség” megszavazza, a magyar nép pedig halgasson s viselje az új terheket. De megérdemeljük sorsunkat, hiszen nem régen, mikor törvény szerint vissza nyertük önrendelkezési jogunkat, engedték magunkat erőszakosan összefűzni az osztrákokkal. Bolond volna az osztrák, ha ezt a meleg ragaszkodást jól meg nem fizettetné. 50—60 millió forintoska nem is sok lesz azért, hogy a barátság közöttünk fenmaradjon s a Bánffy kabinet megtarthassa a piros bársony székét!

A függetlenségi és 48-as párt semlegessége. Az állami költségvetés tárgyalásának kezdetén *Thaly* Kálmán a függetlenségi párt nevében azt a kijelentést tette, hogy a párt nem fog részt venni a költségvetési vitában. Ezzel a határozatával azt akarja kifejezni, hogy még csak szóba sem áll a kormány. nyal, a mely a 67-es törvény kijátszásával alkotmányellenes állapotot idézett elő. Bár mult évben a nemzeti párt tette ugyanazt, a mit most a szélsőbal, hogy a vitától visszavonult, mi azért nem helyeseltük a függetlenségi eljárását. A nemzeti párt 67-es alapon áll, mint a kormány, ha tehát ez a párt mondja a vele egy alapon álló kormánynak, hogy „nem állok szóba veled”, ez olyan nagyfoku elítélését fejezi ki a kormány megbízhatatlanságának, a minek igenis súlyos jelentősége van. Ám a függetlenségi párt soha egy perczig sem bizott meg a kormányban, neki tehát nem az a feladata, hogy a bizalmatlanságát hallgatással fejezze ki, hanem az a kötelessége, hogy minden rendelkezésére álló alkotmányos fegyverrel küzdjön a kormány ellen, szigorú örökösével egy pillanatra se hagyjon fel s ragadjon meg minden alkalmat, mikor a függetlenségi eszméket az ország színe előtt nyilváníthatja. Az ideai költségvetés ismét súlyosan megterheli az országot. Már csak ezért is hivatása lenne a függetlenségieknek éles bírálatot gyakorolniok fölött, mert ha ennek eredménye nem volna is, de legalább elmondhatnák, hogy a néptől nyert megbízásuknak hiven eleget tettek s a nemzet is látná legalább, hogy megbízottjai éberül öröködnék érdekei fölött. Reméljük, hogy a szélsőbal nem hagyja sokáig tétlenül azt a fegyvert, a melylyel már annyi dicsőséges hadjáratot küzdött végig.

Osztrák zavarok. Ausztriában még mindig foly-nak a békei kísérletek a cseh meg a német nemzetiségek között. A híres cseh nyelvrendeletet módosítgatja most a prágai tartománygyűlés, hogy azzal a felzudult németek kibéküljenek s lemondjanak az obstrukcióról, mert addig, míg meg nem juhászodnak, meg sem kísérik összehívni a reichs-

ráthot. Nem valószínű, hogy a kibékülés egyhamar megtörténjék, egyelőre tehát az osztrák honatyáknak nélkülözni kell az annyira divatba jött alkotmányos pofozkodást.

Külföld.

Franciaország. A hazaáruló Dreyfus kapitány ügye megint feljult s izgatottságban tartja az egész Franciaországot. *Zola* Emil világhírű francia regényíró állott most a Dreyfus védelmére, mert meg van győződve arról, hogy ártatlanul ítélték el. Szerinte Dreyfus nem követett el hazaárulást s az az okmány, a mely miatt elítélték, nem ő tőle származott. Csak hogy az akkori francia hadügyminiszternek nem lévén rendben a szénája, felhasználta a Dreyfus-ügyet arra, hogy azzal nagy port verjen s magának népszerűséget csináljon. Az új kormány pedig politikai okokból leplezi azt az igazságtalanságot, a mi az ítélet meghozatalánál történt. Ennél fogva *Zola* vádat emel a kormány és a Dreyfus elítélésében résztvevő összes érdekeltek ellen. Nyílt levélben követeli a per megújítását. Vele tart négyezer francia író s művész is és az egész zsidóság. *Zolának* ez a fellépése valóságos lázba ejtette Páris. Óriási tüntetések vannak a katonaság mellett s a zsidóság ellen. Ma már majdnem bizonyos, hogy olyan bonyodalmak következnek be, a melyek a francia kormányt megbuktatják. *Zola* az esküdt-bíróság elé kerül. Elítélik-e, megújítják-e a Dreyfus-per? Kiderül-e, hogy csakugyan ártatlanul ítélték el? Ezek a kérdések, a melyekre most kíváncsian várja a feleletet az egész világ.

MI UJSÁG?

A „Független Ujság” regénye.

Értesítettük már előfizetőinket afelől, hogy a „Független Ujság” február havától kezdve egy regény közlését kezdi meg, a mely regényt lapunk *rendes és ingyen mellékleteként* kapják előfizetőink.

Legelső regényünknek czime: **Mindszenti Katalin**, szerzője: *Borostyány* Nándor kiváló magyar író.

Ez a regény a magyar nemzet történetéből, a török uralom korszakát eleveníti fel, a mely a szomorú megpróbáltatás ideje volt ugyan az országra, de éppen a megpróbáltatásnak e szomorú napjaiban csillogott fel legfényesebben a hazafiasság erénye. Mozgalmas eseményekben változatos volt ez az időszak, drámai fordulatokban gazdag nemcsak az ország sorsa, de azoknak a kiválóknak egyéni élete is, a kikről a történelemnek feljegyezni valója maradt. A regényíró színes ecsettel, érdekfeszítő mese keretében varázsolja vissza ezt az időszakot s miközben az olvasó a regény szövevényeit figyelemmel kíséri, öntudatlanul is tanul, egy egész korszakot ismer meg nemzetünk életéből, közvetlen közelségből. Reméljük, hogy a „Független Ujság”-nak ez a regénye olvasóink körében osztatlan tetszéssel fog találkozni.

Azon t. előfizetőinknek, kiknek előfizetésük január végén lejár, postautalványt mellékelünk, kérve az előfizetés mielőbbi megújítását.

Emlékeztető az 1848 49-iki napokra. 1849. január 30. Puchner Bem tábornokot háromszor akkora se-
reggel Szelindeken mágtámadja siker nélkül.

1849. január 31. Schlik tábornok Tokajnál meg-
támadja Klapka seregét, de jelentékeny veszteség-
gel kénytelen meghátrálni.

1849. február 2. Lüders jelentékeny orosz hadi
erőt küld Puchner kértére Brassó és Nagy-Szeben
védelmére.

1849. február 3. A császári sereg éjnek idején
Iglót megtámadja, de Gujon serege kiveri a városból.

1849. február 4. Bem Vizaknánál visszavonul
Puchner sokkal nagyobb erejű serege elől.

A szabadságharcz ötvenéves évfordulója alkal-
mából az erdélyi és Dél-magyarországi románság
körében olyan terveket vetettek fel, a melyek a
legnagyobb mértékben megérdemlik a magyar sajtó
és az illetékes körök figyelmét. A román izgatók
ugyanis azzal foglalkoznak, hogy ők is megünneplik
azoknak a harcoknak az évfordulóját, a melyekben
a románság oly „dicsőn” küzdött — a maga módja
szerint. Ehhez hasonló lesz az ünneplés is.

Szinte csodálatos az a közöny és lanyhasság,
melylyel az ily fészkelődéseket a mi kormányzásunk
elnézi.

Ki a kíváncsi? Az már mégis sok, a mit az a
hamis Karikás bácsi kifundál. Szüksége volt neki
egy bennlakó vademberre, a ki kivezesse az őserdő-
ből. Hát hogy megnyerje a vadembert, a szegény
Sárga Róka Pétert leberetválta, asszonyruhába öl-
töztette s azzal odaadta a vadembernek feleségül.
Persze a bolond indiánus kapott az alkalmon, hogy
ilyen könnyű uton asszonyhoz jut s eljegyzésül ugy
agyba-főbe esókolta szegény Sárga Róka Pétert, hogy
az majd megbolondult ijedtében. A ki kíváncsi a
végére ennek, meg sok más kóklerségnek, az vegye
meg a Karikás bácsi könyvét, mely e hó végén
jelenik meg. A hirdetésből többet is megtudhat.

A hercegprimás megkárosítása. Sujánszky Antal
nagyprépost följelentést tett Esztergommegye alispán-
jánál Malina János polgármester és Esztergom város
vámszedő és pénzügyőri közegei ellen a miatt, hogy
a primási udvar jövedelmét képező kövezetvámot
évek óta rendszeresen megrövidítették. A feljelentés
annál nagyobb feltűnést keltett, mert Malina János
polgármester ellen csak nemrégiben indították meg
az eljárást hivatalos pénzek hűtelen kezelése miatt.

Jóteknony polgár. Töltényi Antal székes-fehérvár
város öreg polgára 77-ik születésnapja alkalmából
10 ezer forintot adott a városi árvaház javára.

Meggyilkolt jegyző. Sükkösd pestmegyei község-
ben alávaló bűntény történt. Tessényi Károly, a
községi jegyző a minap este iróasztala fölé hajolva
dolgozott, mikor hirtelen lövés dördült el az utczán
és az ablakon át egy golyó repült a szobába, a

mely homlokába furódott. Tessényi nyomban halva
rogyott össze. A gyilkos az est sötétjében eltűnt.
A városház előtti térségen megtalálták az orgyilkos-
nak duplacsövű puskáját, melyet kétség kívül me-
nekülés közben hajított el. Tessényit a község szo-
cziálista elemei régóta gyűlölik azon erélye miatt, a
melyet agítalásaik ellen alkalmazott s így nem tart-
ják valószínűtlennak, hogy a véres bűntény boszu
műve. A csendőrség erélyesen nyomozza a gyilkost.

Bedőlt szálloda. A nem rég épült lublói szálloda
mennyezete a minap leszakadt s egy, az épület mel-
lett elhaladó asszonyt a kötőrmelékek agyonzuztak.
Szerencse a szerencsétlenségben, hogy még több
emberélet nem esett áldozatául a könnyelmű épít-
kezésnek.

A képtolvaj orvos halálugrása. A budapesti bün-
tető törvényszék a mult héten a képtolvaj orvost,
dr. Lenkey Henriket harmadfél évi fogházra ítélte
s két börtönőr kíséretében rögtön utnak indította
Bécs felé, a hol elkövetett stiklijeiért előbb öt évi
fegyházat kell esücsülnie. A doktor ur a vonaton
gondolt egyet, Pozsony mellett kiugrott a robogó
vonat ablakán s lábát bokában eltörte. A börtön-
őrök megállították a vonatot s a sebesült rabszöke-
vényt beszállították a pozsonyi kórházba.

Állásából elmozdított plébános. Csongrádon mind-
untalan történik valami, a mi az emberek kíváncsi-
ságát ébrentartja. A mult héten Csapó káplánt ki-
sérték be a csendőrök erőszakkal a szegedi híres
csillagbörtönbe, hogy a rá mért büntetését elszen-
vedje. Most azonban eziféle dolog történt: Schusz-
ter vácsi püspök Hegyi Antal plébánost elmozdította
az állásából, mert — állítólag — mintegy 4000 frnyi
mispénzt elsikkasztott. Ugy halljuk, hogy a plé-
bános ur új pályát választ: fölcsap állandó néppárti
követjelöltnek.

Fegyveres rablók garázdálkodása. Karácsondon
e hó 24-én éjjel három állig felfegyverezett rabló
tört be a Puky-féle kastélyba. A felügyelő zajt
ütött látva, hogy fegyveres rablók hatolnak a kas-
télyba, mire a szomszédok mind összefutottak. De
nem mehettek be, mert a rablók az ablakból foly-
ton lövöldöztek rájuk. Néhányan puskát keritettek,
de ekkor félreverték a toronyban a harangot, rémült
„tűz van, tűz van” kiáltás támadt s a nagy riada-
lomban, a mit bizonyára a rablók ezinkosa okozott,
sikerült nekik elmenekülniök. Többször utánuk lőt-
tek s egy fel is bukott, de ismét talpra állt és si-
került megmenekülnie.

Tisztek kard nélkül. Tavaly történt, hogy Besz-
tercezbányán Hajós honvédfőhagynad egy Neuman
nevű joghallgatót, a ki székét tovább tolt, kardjá-
val megvágott, Besztercezbánya város ezen ügyből
kifolyólag e hó 18-ikán rendkívüli közgyűlést tar-
tott, melyen dr. Tilles Béla indítványára elhatároz-
ták, hogy a képviselőházhoz és a honvédelmi mi-
niszterhez feliratot intéznek az iránt, hogy a katoná-
tisztok szolgálaton kívül kardot ne viseljenek.

Leégett sörgyár. Német-Bogsánban, e hó 22-én éjjel az ottani serfőzógyár teljesen leégett. Csak a tulajdonosa Panajoth Mihály lélekjelenlétének köszönhető, hogy a tűz az órási orkán daczára se esapott át a szomszédos házakra.

Kik akarnak honvédek lenni? A jövő iskolai évben négy honvéd-felsőiskola nyílik meg az országban és pedig a honvéd főreáliskola Sopronban, az új Ludovika-akadémia a Ludoviceumban s egy-egy honvéd-hadapródiskola Pécsen és Nagyváradon. A két első intézetbe ötven-ötven, a két utóbbi iskolába százszáz növendéket vesznek fel. A közoktatásügyi miniszterium már most felhívja úgy a szülők, mint a tanulók figyelmét ezekre az iskolákra. Különben e tanintézetekben lesznek díjmentes, félfizetéses és egészfizetéses alapítványi helyek, a melyekre a honvédelmi miniszter már az idei márczius hónapban kiírja a pályázatot. Az új iskolákba a középiskolák negyedik és ötödik osztályaiba járó tanulókat vesznek föl.

Harminczét szurás az — asszonyért. Csizmadia Mihály orosházi lakost megunta a hitvestársa és egy kocsislegényhez huzta a szíve. Csizmadia uram azonban a nevéhez méltóan elővette a mándlizsebből a bicsakját, fölkereste a csalfa asszonyt és a kocsiszt az ő buvóhelyükön s nem kevesebb, mint harminczét szurást ejtett a kocsison, a kit kórházba kellett szállítani.

Köszönetnyilvánítás.

Folyó hó 2-án éjjel Komárom-Szent-Péteren tűz ütött ki s rövid pár óra alatt községünk nagy része elpusztult. Mi alulírottak az

Országos Magyar Kölesönös Biztosító Szövetkezetről

voltunk biztosítva és hálásan ismerjük el, hogy a szövetkezet nagyszerű igazgatósága kárunkat a leglelkismeretesebben azonnal felvettette s az igazságosan megállapított kártérítése mindnyájunknak késedelem nélkül, teljes megalégedésünkre, minden levonás nélkül készpénzben **tizennégyezer forinttal** kifizette.

A szövetkezet ezen becsületes eljárásáért hálás köszönetet mondunk azért is, mert amióta leégtünk, nem mult el nap, hogy a községünkben itt ólalkodó biztosító részvénytársasági ügynökök ne ijeszgették volna azzal, hogy mi, kik a szövetkezetről biztosítottunk, hiába várunk kártérítésre, mert a szövetkezet csak ígér, de nem fizet. Most pedig arról győződöttünk meg, hogy ezen hírszéléséket alávaló hazugságok és hogy **mi jártunk a legjobban s azok bánták meg a kik nem itt voltak biztosítva**; mert a szövetkezet nem tett úgy, mint egyes más társaság, a mely egyéb levonásokon kívül a kártérítésből feleitől díjakat is több évekre előre lefogott.

Isten áldása legyen ezen szövetkezeten és minden gazda ember csak saját érdekében teszi, ha idején biztosítani. Ajánljuk minden gazdának figyelmébe!

Kelt Komárom-Szent-Péteren, 1898. január 23.

Molnár Sándor s. k., Kováts Lajos s. k., Répás István s. k., Petres Jánosné f., Czompó János s. k., Bilkó Julianna f., Bálint János s. k., Mitos István s. k., özv. Zakar Jánosné f., Mészáros Lajos s. k., Pivoda Zsófi s. k., Holetz András s. k., Bálint Balázs s. k., Göll Pál s. k., Mészáros Máté s. k., Tokodi Sándor s. k., Molnár János bilitz s. k., Czövek István s. k., Mészáros László s. k., Czövek Sándor s. k., Bálint Joachim s. k., Szabó András Dóssa s. k., Nagy Ambrus s. k., id. Kosdi Mihály s. k., Német Andrásné s. k., Németh Gábor s. k., Kozsdi Bálint s. k., özv. Kozsdi Jánosné s. k., Mészáros István Miklós s. k., Mészáros András Miklós s. k., Német Mihály s. k., Hajabács Imre s. k., Mészáros István s. k. Elöttünk (P. H.) Szent-Péter helység peesétje Hajabács Imre s. k., községi bíró. Mészáros István s. k., községi t. bíró. Kollányi Miklós s. k., jegyző.

GAZDASÁGI DOLGOK.

A rétek gondozásáról.

A jó rét a gazdaság legbecsesebb része, jövedelmezőségének egy igen fontos kelléke; a rétek elhanyagolása legtöbbször oka annak, hogy a gazdaság a jó takarmányban szükségét szenved. Némely gazda bizony a réjtét nagyon mostoha bánásban részesíti, sőt sokszor nyügnék tartja, se nem gondozza, sem nem trágyázza, így persze hasznot sem láthat belőle.

A ki a rétre kellő gondot fordít, egész birtokát javítja, mert ott, a hol édes jó füvek tenyésznek, ott az állatok is kedvező feltételek között élnek, minék következtében sok istállótrágyát nyerünk, a szántóföldeket tehát bőségesen lehet trágyázni. A rétek gondozásának tehát az a következménye, hogy állataink bőséges táplálékhoz jutva, jobban gyarapodnak, a fokozottabb trágyázás folytán pedig a termések is növekednek. A rét tehát méltán mondható a szántóföld anyjának.

A rét azonban csak úgy rászorul a trágyázásra mint a szántóföld, ha tőle jó és bő terméseket kívánunk. A rétek trágyázása eddig éppen azon akadt meg, hogy az istállótrágya a szántóföldre sem volt elég, a komposzt készítésére pedig — bár az mindig legjobb trágyája a rétnak — kevés gazda adja rá magát. A műtrágyák ismeretének terjedésével a rétek trágyázásában is jelentékeny fordulat állt be, mert a rét trágyázható a szántóföld hátránya nélkül is.

A műtrágyák közül a rétre a legfontosabb a kaint, a mely különösen tőzeges és homokos réteken előnyös, ezenkívül a Thomassalak; savanyu réteken igen jó eredménnyel járhat az égetett mész is vagy a méziszap, a mely ezukorgyárak közelében jutányos áron szerezhető be. A fahamu a rétnak különösen jó trágyája, mert benne együtt foglaltatnak azon anyagok, melyek a Thomassalak, kaint és mézszap képezik alkotórészeit, ezek a foszforsav, kali és mész. A szuperfoszfátot, mely szintén foszforsavat tartalmaz, de könnyebben oldódik, tehát gyorsan hat, másrészt azonban drágább is, ritkábban alkalmazzák éppen az utóbbi oknál fogva a rétekre; a szuperfoszfát alkalmazása esakis a jó minőségű vályogtalajú szárazabb rétekre lesz czél szerű.

A Thomassalakból kat. holdankint 2—3 métermázsa, kaintból 3—4 métermázsa, méziszapból 10—15 métermázsa, szuperfoszfátból 1—2 métermázsa alkalmazandó, a melyek őszszel a réten egyenletesen szétszórandók és lehetőleg befogasolandók. A rét legmegfelelőbb trágyája azonban mindig a megfelelően készített és kezelt keveréktrágya vagy komposzt, a mely szintén lehetőleg őszszel vagy télen és pedig kat. holdankint 100—150 métermázsa egyenletesen terítendő el a réten és jól befogasolandó.

A rétek trágyázására általában véve legmegfelelőbb az ősz, mert az őszi és téli csapadék a nehezen oldható tápanyagokat feloldja és a könnyebben oldhatókat is a talajban egyenletesebben oszlatnak el. A szuperfoszfát alkalmazása legczél szerűbben tavaszszal történik.

A rétek fogasolása nem csak azért kívánatos, hogy a nehezebben oldódó trágyanemek, mint a Thomassalak, mész, méziszap a talaj felsőrétegében

egyenletesebben elosztassanak, hanem a fogasolásnak más, ennél nem kisebb előnyei is vannak.

A fogas a gyepezetet meghasogatja, miáltal a füvezetet új sarjak hajtására ösztönzi, a levegő a gyökerekhez könnyebben hozzáfér, a moha képződésnek eleje vétetik. A fogasolásnak hatása a réten olyan mint a szántásnak a szántóföldön. A fogasolást azonban csak akkor szabad végezni, ha a talaj kellően felszikkadt és pedig tavasszal a tenyészet megindult előtt. Az őszzel megfogasolt területet észszerű azután meghengerezni, különösen olyan talajokon, a melyek felfagyásra hajlandók. Az olyan réteket, melyek talaja és gyepezete nagyon laza, minők a tözeges rétek, észszerű őszzel fogas helyett csupán hengerrel megjártni.

A rétek gondozásának egyik el nem mulasztandó része, hogy a réten levő egyenetlenségek, vakondturások, kisebb kiemelkedések elsimitassanak, a mire részben a fogas szolgálhat, ha azt megfordítva fogaival felfelé járattjuk a területen; e feladatot azonban sokkal jobban teljesíti az u. n. rétgyalu.

A rét gondozásához tartozik az is, hogy a rajta egyes pontokon összegyülemző víz levezetése, a mi néha egyes sekélyebb, csélszerűen hozott árkokkal is elérhető. Nagyobb területen előforduló vízenyősség csakis szakszerű csatornázás által szüntelhető meg, a mi a kulturmérnökök utasításai szerint történjék.

A rét hozamának növelésére kiválóan alkalmas és hathatós befektetés az öntözés, a mely uton a réteknek az igen sok esetben hiányzó nedvesség adatik meg. Az öntözés azonban csak akkor leendő észszerűen végezhető, ha szakértelemmel végrehajtott tervszerű berendezések segítségével történik, a mi azonban szintén nagyobb szakértelmet igényel s a kulturmérnökség hatáskörébe tartozik.

A rétek helyes gondozásához és okszerű kihasználásához tartozik az is, hogy a rét megfelelő időben kaszáltsassék. A rétek kaszálásának idejére vonatkozólag sok helyen téves nézetek uralkodnak. Sok helyen a kaszálást későre hagyják, mert így nagyobb mennyiséget nyernek; ez az eljárás azonban legtöbb esetben hibás; a kaszálást későre halasztva, a füvek, herefélék gyenge tápdus levelei lehullottak, a növény maga pedig megfásodott, tehát nehezen emészthető, a nyert széna minősége tehát kedvezőtlen. A korán kaszált fű ugyan zsenge, az így nyert széna könnyebben emészthető, a hozam nagysága azonban nem kielégítő. A kaszálás legmegfelelőbb ideje akkor érkezett el, a mikor a növényzet teljes virágzásban van. Csakhogy a réten előforduló füvek, herefélék nem virágoznak mind ugyanazon időben, hanem egyik előbb, másik később, a míg az egyik virágzását alig hogy megkezdette, a másik egészen elvirágzott és így tápértékének jelentékeny részét elvesztette. Legmegfelelőbb időpont a rét kaszálására akkor érkezett el, a mikor a növények egy része a virágzás kezdetén áll, a másik rész pedig teljes virágzásban van. A leghelytelenebb eljárás azonban az, ha a kaszálást akkorra halasztjuk, mikor a füvek már magjukat hullatják, mert a silány füvek és gyomok legkorábban kötnek magot, a mely elhullva, a rétek elgyomosodását fokozza.

Semmisem gyümöleszik olyan nagy mértékben, mint a rétek gondozására fordított munka, mert állattenyésztés is csak ott virágozhat, a hol sok és bőséges jó takarmány áll rendelkezésre, a melyet első sorban a rétek szolgáltatnak. □

A „Hangya“.

A Magyar Gazdaszövetség „Hangya“ elnevezés alatt fogyasztó és értékesítő szövetkezetet alakított azon célból, hogy az ország minél számosabb helyén községi fogyasztási és hitelszövetkezeteket létesítsen s így a kisgazdáknak is lehetővé tegye, hogy jutányos áron jó minőségű czikkekekhez jusson s egyúttal, hogy őket az áruuzsorától megmentse. A Gazdaszövetség ezen újabb ténykedése a népre nézve csakis üdvös hatású lehet s a legjobbat várhatjuk annak működésétől.

A „Hangya“ alakuló ülését e hó 23-án tartotta meg, melyen ott láttuk gróf Károlyi Sándort, Som-sich Andort, Scitovzsky Jánost, György Endrét, Gosz-thonyi Sándort, Bujanovics Sándort, Forster Gézát, Nedeczky Tibort, Makkfalvy Gézát, Csillag Gyulát stb.

A következő értesítést vettük:

Gróf Károlyi Sándor üdvözölve a jelenlevőket, ajánlja, hogy gróf Dessewffy Aurélt válaszsák elnökké. Gróf Dessewffy mint elnök konstataulta, hogy az 50 ezer koronában megállapított üzletrészeket már tuljegyezték s a közgyűlés kimondta a megalakulást. Ezután némi eszmecsere után az alapszabályokat elfogadták. Igazgatóknak megválasztották Bernát Istvánt, Förster Aurélt, Löcherer Andort, gróf Károlyi Sándort, Ivánka Oszkárt. Felügyelők lettek: Bálintfy Pál, Scitovszky János, gróf Zselénszky Róbert és Szilassy Zoltán. Az igazgatóság elnökévé gr. Károlyi Sándort, a felügyelő-bizottság elnökévé gr. Zselénszky Róbertet választotta.

Vegyesek.

A spárgatelepek trágyázása. A spárgatelepet télen át, ha csak az időjárás engedi, okvetlen meg kell trágyázni, és pedig oly bőven, a mint csak lehetséges; mert mint tudjuk, a spárga minél több trágyát kap, annál jobban diszlik. A trágyázásra legalkalmasabb anyagot a jól átérett istállótrágya, a trágyalé, az emberi ürülék, a vágóhidakból nyert vér; a műtrágyák közül pedig a csontliszt. A trágyázásnál ügyelni kell arra, hogy ne csak az ágyak, hanem az ezek közt levő utak is megrágyáztassanak: ez okból az utak oly mélyen, mint a hogy a növények állanak, felásandók s az így keletkezett árkokba jön azután a trágya, melyre földet hintünk s azt megtapossuk.

Hány tojást tegyünk a kotló alá? Általános a szokás, hogy a tyuk alá mentül több tojást raknak kiköltés végett; némelykor 21-et is. Ily sok tojásan ülve, a tyuk rendkívül elfárad, mert nem bírván minden tojást betakarni, hogy valamennyi melegedjék, a hónai alá is vesz egy-egy tojást és azt ott tartja. Megesik, hogy az ilyen hóna alatt tartott toás, mikor a tyuk a fészken feláll, a fészekben levő tojásokra hull, és így azokból egy néhányat összetör és a fészket berondítja. Így tehát csak ott vagyunk, mintha kevesebb tojást tettünk volna alája. Meg az is megtörténik sok tojás mellett, hogy a tyuk nem bírván őket jól betakarni, néhány kihül és elromlik. Legjobb 15 tojást tenni egy tyuk alá. Szabályul azt kell tartani, hogy annyi tojást tegyünk a tyuk alá, a mennyit betakarni képes

A keresz alatt.

MULATTATÓ.

Eltűnt boldogság.

Vajjon hol van boldogságom,
Hol lehetne megtalálnom,
Merre lehet, merre jár?...
Rég ideje, hogy keresem,
Bánat ül már a szívemen...
Hol van? — Ó mondd kis madár!...

Gyors szárnyadon hozz hírt róla,
Tán ott van, hol szép a róma
Virul a rét s a határ...
Óh könnyrülj, hozz hírt nekem,
Kis madaram, édes lelkem,
Hisz csordultig a pohár!...

Boldogságom miért késel,
Sebes szárnyon mért nem jössz el?...
Érted égek, epedek...
Várom, mikor jő az óra,
Isten a megmondhatója
Érted mennyit szenvedek!?

... Nem várom már... hisz hiába —
Bú született a nyomába —
Fátyol van a szívemen...
Sötét fátylát meglengetem,
Fütlől-fütlől azt kérdezem:
Mért hagyott el kedvesem?...

Horváth Sándor.

A falu bolondja.

Kegyetlen hideg tél volt.

Enyhe meleget árasztó kandalló mellett ültünk rég nem látott barátommal, s míg arczunkra a rözse lángja vetett fényt, szívünk a barátság fiatal emlékeiben olvadt össze.

Házigazdám is, én is azt a mesterséget folytattuk, hogy lehet a földet rábeszélni szépen, hogy buzát teremjen, ezen meg mint lehet tudni, hogy nekünk is maradjon egy kis kenyér belőle: gazdák voltunk mind a ketten. S a gazda miről beszélne?

Magával viszi termő rögének s kis odujának gondjait-bajait csigaként; ha azután kettő összekeverül, kipakolják egymás előtt a benne levő portekákat; megvetik, meghányják, semmi sem marad tárgyatlannul. Egyszer csak azon vettük észre magunkat, hogy ki-ki ott van a maga falujában. Bekerültünk szépen a tagról az emberek közé. Az előbb

panaszkodtam a földre, most szidtam a népét. „Iszákos, lusta nép...“ mondtam én az embereimre. Jani meg rám puskázott és bőbeszédűséggel írta le az „ő faluját,“ s annak „páratlan derék népét,“ mind a kettő ritkítván párját a világon, — a mint mondá. Isten áldása van itt a földön s a népen egyaránt — erősítgeté. Csodálatos elragadtatással beszélt a nép józan eszéről, hogy mind ír, olvas s mennyire előrelátó jó gazda. Mosolygtam nagy lelkesedésén s tréfásan megjegyeztem, hogy hát biz éppen azért nem tökéletes ez a falu, mert olyan igen-igen tökéletes kivétel nélkül minden lakója. „Hogy-hogy?“ — kérdezte Jani — „Hát csak úgy, hogy egy „kifogástalan“ faluhoz hozzátatozik egy falu bolondja is.“ — Nevettem e bohó ötletre — de ő nem; egészen elkomolyodott. „Hát ez sem hiányzik, minálunk“ — szólt elkomorodva.

„Igazán?“ kérdeztem nevetve. Jani nem nevetett, hanem halk, komor hangon kérdé:

„Ismered az öreg Balog Mihályt?“

„Balog Mihályt? — hogy ne ismertem volna, — hisz jó ismerőse volt a familiámnak, valahányszor csak bejött Egerbe, én meg Jani mindig huztunk egy kis zsebpénzt tőle, volt akkor sörözés, sőt a tiltott cigaretta is odakerült agyarunk közé — mi több, bizva fennen Balog bátyánk védnökségében, egy közösen elköltött ebéd után, atyám jelenlétében is megeselekedtük ezt a dolgot Janival egyetemben, mikor is azonban sajnosan tapasztaltuk, hogy vannak dolgok, a melyek ellen a Mihály bácsi védnöksége sem véd meg, — teszem nádpál-eza, meg a koplalás.

Hogy az öreg (így hívtuk, pedig az ötvenet még nem haladta túl) elköltözött az árnyékvilágból azt tudtam, de a miről Jani barátom most világosított fel, hogy már a felesége sem él, a jó Emi néni — kissé lehangolt.

„Hát a leányukból, az Annuskából mi lett?“

„Nos, épp ez a szomorú a dologban, — Anna megőrült!“

„Tán csak nem...?“

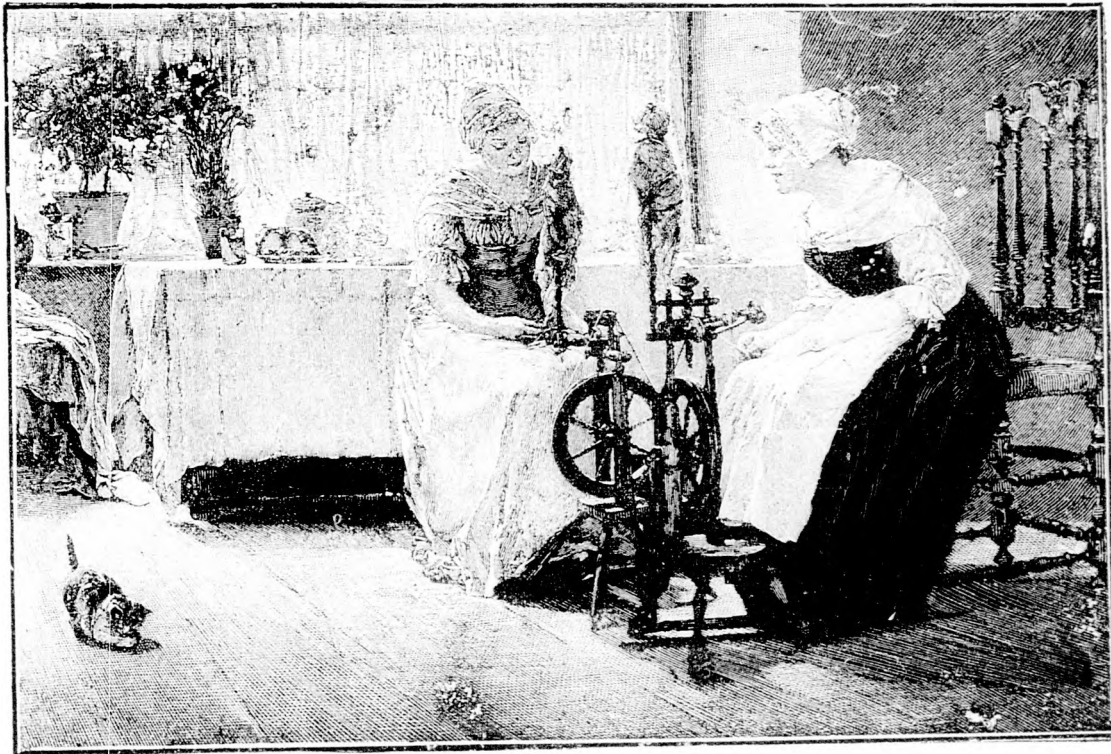
„Eltaláltad, ő a falu bolondja!“

„Anna“ — Szomorú sors, világosan emlékeztem e lányra, — akkortáiban olyan 6–8 éves lányka lehetett. Milyen vig kedélyű pajkos gyerek volt, s most... örök homály borítja lelkét.

Kértem Janit, hogy mondja el a titokzatos, szomorú esetet.

„Hallgass hát ide, — kezdé — rövid leszek.“ Miután az öreg Balogot eltemették, természetesen az özvegy és leánya kénytelenek voltak az uradalomból kiköltözni, hol Balog Mihály helyét más foglalta el. Az özvegy nyugdíjából, bár szegényesen, de gond nélkül megélhetett Annával együtt. Anyjával majdnem naponként ellátogatott a falu kis temető-kertjébe és saját kezével kötött koszorúkat gyakran rakta édes atyja sírjára.

Télen szüneteltek ez ájtatos látogatások, hogy

A rokka mellett.

tavasszal, virágnilytával újra kezdődjenek. Így folyt ez néhány évig, mignem a lány derék, szép hajadonná nőtte ki magát. Hej, de megbámulták a falu legényei a szép Annát, — arról azonban, hogy valamelyikük rendelkezessék valaha azokkal a fehér kezeeskéekkel, senki még csak nem is álmodott. Hogy is bizta volna az özvegy „parasztra“ egyetlen leányát, élete reménységét?

Az az, hogy mégis volt egy a legények között, a Székely Ambrus fia, a Sándor, ez szemet vetett a lányra s a mi fő, Anna sem haragudott, ha szóba állva vele Sándor, dicsérte hízlekedően szép szeméit, karesu derekát, eperajkát. Szegény özvegy betegsége szolgáltatva az alkalmat ezekre a találkozásokra, mikor is Annának egyedül kellett kimenni atyja sirjához. Sőt már most estenként találkozott a két szerelmes a ház megett lévő kertben az öreg körtefánál. Itt sugtak-bugtak s találgatták azt a számtani feladványt: Egyet egyből kivonunk, lesz belőle kettő: mi ez? Míg a fiatalok ezt a talányt szerelmes csókokkal fejtették meg, a beteg anyának besugott valamit a kisujja. Ezt mondta a leánynak:

„Vagy ő — vagy én. Kettőnk közül válassz!”

Késő volt, a leány már előre választott.

Másnap este ő adott fel a legénynek egy szórejtvényt, a mi közben pirült ki az arcára.

„Ha nem tudtál engemet megóvni magadtól, most óvj meg az egész világtól.”

És a legény megóvta a leányt minden jó angyalától, — megszöktette.

Az elhagyatott anya megátkozta leányát s meghalt. Anna pedig követte szerelme tárgyát s jutalma

a gyalázat lett. A férfi hallani sem akart róla, hogy őt elvegye — mindegy, ő mellette maradt, mert szeretett. Majd elhanyagolta, sőt kegyetlenül bánt vele s Anna nyugodtan szenvedte végig egy bukott nő lelki kinjait egy durva férj oldalánál. Fájt ez a nőnek, de remélt, remélt annál is inkább, mert immár anyának érezte magát s remélte, hogy durva kedvese lelkét meglágyíthatja. Csalódott . . . Egy hétre rá, hogy megszülte szerelme gyümölcsét, esendőrök vitték férjét a börtönbe Gyermekeit egy hét múlva ki a temetőbe.

Anyja haláláról mit sem tudott Anna, elvesztve mindent, mi néki kedves, drága volt, egy gondolat tartotta még ébren pusztulni indult, megtört lelkét: a remény, hogy anyját viszontlátja s ez megbocsát néki. Elindult tehát vissza szülőföldjére.

Egy szép májusi napon, éppen vasárnap volt, a falubeliek kint ültek házuk előtt, vagy tornácukon s így majd mindannyian tanúi voltak Anna megérkezésének, ki gyors léptekkel haladt a főúton s egyenesen be a jól ismert szalmafedeles házba. Nagy feltűnést keltett Anna megjelenése a faluban s alig zárult be utána a ház kapuja, egész sereg kíváncsi siheder, leány, sőt idősebb emberek is odacsoportosultak, néhányan bementek az udvarba is.

Ott benn pedig ezalatt egy tragédia utolsó hatásos jelenete játszódott le. Megtudta, hogy anyja nem lakója többé e háznak, hogy a szeretett édes anyja lakása ott van atyjáé mellett. Azután csak a jóságos Isten tudja, mi ment végbe abban a finom s törekeny gépezetben, a mit emberi léleknek nevezünk. A leány nem kapott szívéhez, mint a hogy

ez a regényekben van; csak egy pillanatra rázkódott meg, azután leült szép csendesen az ágy szélére s közelebb hozva egy üres böcsőt, óvatosan ringatta azt egyik lábával, kezeivel pedig a párnákat simogatva dudolt szép altató nótát az ő szeretteinek . . . „Aludj én édes gyermekem, aludj én jó anyám.“

Az emberek, a kik ezt látták, azt sugták egymásnak, csendesen, hogy az alvók fel ne ébredjenek:

„Ez az asszony megőrült.“

*

Az erős lélek, mely egy meggyalázott élet szenvedéseit, a szeretett férfi gyalázatát s gyermeke halálát kibirta, erejét egyszerre veszíté. „Te ölted meg őt!“ ez volt talán az utolsó fogalom, a mit öntudata megértett és megbirt.

Harmadnapon, hogy ott voltam, ugy estefelé, bejött Jani, arcán látható izgatottsággal, de azért nevetést erőltetett s így szólt: „Na most már csakugyan nem teljes a falu népe, hiányzik „a falu bolondja“ — „Balog Anna meghalt!“

Máskor gondatlan, szánó mosoly követte volna nálam e hírt, most néma megdöbbenéssel hallgattam el, mintha egy sokat szenvedett lélek utolsó szárnyecsattogását hallanám, a mint az az irgalmat osztogató Atyához költözik.

Képeinkhez.

A kereszt alatt. A háboru szörnyetege felverte nyugalmlukból a békés hegyvidék lakóit is. A szét-szórt házikók lakóit kiüzte hajlékukból az ostromló ellenfél fegyvere s húzódtak fel sziklatömbtől-sziklatömbhöz bujva — itt-ott elesik egy-egy közülök, a kik megmaradnak, azok a bosszu dühével veszik fel a védelmet. Kevesen vannak; a halálnak jegyezte el magát az a kis csapat is, a mely a sziklatorlasz felől felvonuló csapatot visszaverni igyekszik. A golyók kegyetlen munkát végeznek. Egy sikoltás, s kevesebb van egy hőssel, ki hazájáért, családjáért áldozta életét. Fiatal neje a megölt harezosnak a keresztfához fordul menybeli segedelemért, ott magát is utóléri a gyilkos golyó. Társnője buzgó imával követi Isten fiát, fordítsa el azt a veszedelmet, mely szeretteit fenyegeti. Az imaszó összefut a harezó riadóval, fegyverek csattogásával, ágyuk bömbölésével. A háborus időszaknak ezt a rémes mozzanatát tünteti elő mai képünk.

A rokka mellett. Régen elmúltak azok az idők, a midőn azt tartották az emberek, hogy „a munka nemesít“. A régi időben bizony nem átalították még az uri asszonyságok sem megfogni a dolog végét s leültek a rokka mellé s a fonalat eregetve, hasznos

beszélgetéssel, tapasztalataiknak, ismereteiknek egymással való közlésével töltötték hasznosan az időt. Ma már — sajnos — a rokka mellé ülni nem uri dolog és a rokka mellett való beszélgetés kiment a divatból más egyéb jó régi szokással egyetemben. Mai kis képünk egy ily régi jelenetnek ábrázolása, a két fiatal uri asszonyka a kényelmesen berendezett nappali szobában eregeti a fonalat, pergeti az orsót, miközben hasznos dolgokról beszélgetnek. Vajjon visszatérnek-e valaha a régi szép idők e jó szokásai?

Tréfás szó-talány.

Mi az: a mi *coll*?
a mi *van*?
a mi *lesz*?
a mi *nincs*?

Jutalom a talány minden megfejtőjének egy háromemeletes ház Nürnbergben.

Megfejtési határidő február 7.

Lapunk 3. számában közölt szótalány megfejtése:

**Karikás János bácsi
vegyük meg a könyvét!**

Helyesen fejtették meg: Kovács Istvánné, Szadeczky Lászlóné, Koleszárits Ferenczé, Kovács Francziska, Kiss Katalin, Dalos Malvinka, Juhász András, Lám Béla, Füstí M. Sándor, Kun Béla, Szőke József, Veér Lajos, Pádár János, Masa János, Baksa József, Stiomovszky S. Tamás, Kamorody Károly, Dianeska József, *Szechányi Antal*, Krausz Pál, Navreczki József, Banos József, Módra Lajos, Nagy Pál Sándor, Billing János, Cserepes András, Balla Mihály, Csáki András, Kovács István, Unger Kornél, ifj. Szita Mihály, Koleszárits Ferencz, Dezső Lajos, Palánki József, Szabó József, Szoboszlay Gyula, Tóth Károly, Gyulai Gergely, Brimza Péter, Fűrjes József, Györey Vineze, Bartosek Bertalan, Dani Péter.

A sorshuzás megejtésével *Szechányi Antal* ur (Szomorfalu) neve jött ki elsőnek, kinek a kitűzött jutalomdíjat: Karikás János bácsi könyvének egy diszpéldányát a mű megjelenésével azonnal meg fogjuk küldeni.

Feltalálta magát.

A molnár ott mulatott a koresmában, hanem azért vigan forgott a vizi malom kereke, s folyt az őrlés a molnárné felügyelete alatt. A vályogvető cigány megsejté, hogy nincs otthon a molnár, ravasz fufanggal bement hát a malomba s egy zsák lisztet hirtelenében vállára kapott. Már éppen el akar illanni, midőn a szemes molnárné észrevette.

— Hova viszed azt a zsákot, te cigány? — kiáltott reá.

— Hova is vinném mán ná? Csak próbálgattam, hogy fel birnám-é emelni!? — felelt a megszorított more.

LEVELES-SZEKRÉNY.

Dobry József urnak. A kiállítási összes kitüntetések tudomásunk szerint már szétküldötték. Ha kitüntetésben részesült és azt meg nem kapta volna, úgy a földművelésügyi m. kir. miniszteriumnál kell megreklamálnia. — **K. J.** urnak. 1. Nem tudjuk leveléből kivenni, hogy talaja homok-e, vagy nem, hegyi szőlő-e, vagy sik terület s így enélkül tanácsot sem adhatunk. Ha részletesen megírja, úgy majd ajánlhatunk is az ültetéshez alkalmas vesszőt. 2. A kath. pap nem köteles evangélikus temetésére harangoztatni még pénzért sem. De ha megkérlik a papot illendően, bizonyosan nem fogja megtagadni kérésüket és akkor a harangoztatásért legalább is azt kell megfizetni, a mit a kath. hívek fizetnek. — **B. K.** urnak. Ha községében ipartestület nincs, a betegsegélyezési járulékot a járás székhelyén levő ipartestületnél kell befizetni. — **B. P.** urnak Gy. A kiskorúak ingatlan vagyonának árverési bérbeadásáért sem a községi előjárás, sem a közgyám, sem a magángyám a bérletől napidíjat nem követelhet. A magángyám azonban, ha az árverésnél tényleg jelenvolt, számadásában napidíjat felszámíthat, de ezt csak az árvaszék jóváhagyása után veheti föl. 2. A községi jegyző a bérleti szerződés megírásáért követelhet díjat a vármegyei szabályrendeletben megállapított mértékben. Ezt tőle megtagadni nem lehet, mert biz abból él. 3. Az ingatlan bérletére vonatkozó szerződésnél a bérösszeg veendő figyelembe a felbélyegzésnél és pedig, ha a szerződés több évre szól az összes évek bérleti összegének összege és a II. fokozat alá tartozik. 4. Kivánságának alkalomadtán eleget fogunk tenni. — **Melicza Péter** urnak. 1. A saját portáján, ha fegyverengedélye van és senkinek életét, vagy vagyonát nem veszélyezteti a kártékony állatokat nappal bátran löheti. Éjjel azonban közszendháborodást követ el és azért czélszerű ha azt az előjárásnál előre bejelenti. 2. A jegyzőnek nincs joga a kiskorúat kényszeríteni, hogy magángyámja beleegyezése nélkül ingatlanára kölesönt vegyen föl, vagy birtokát haszonbérbe adja. Ha ezt a kiskorú kifogásolná, az árvaszék úgy sem fogja helyben hagyni, sem a kölesön felvételét, sem a birtok haszonbérbeadását. 3. Ha egy szép és valóságos történetet küld, mely megüti lapunk mértékét szívesen közöljük. — **Truzsinszky Mihály** urnak. A küldött számrejtvény tulságosan nehéz, s még a megoldást sem tetszett közölni. Avagy mi törjük rajta a fejünket? A „Független Ujság” csak magyar nyelven jelenik meg. — **Lakos József** urnak. A képek miatt egy kis fennakadás van a Karikás bácsi könyvével; De tessék csak türelemmel lennie, nem sokáig várat már magára és nem hiába. — **P. M.** urnak, M.-Régen. Beküldött sorait lapunknak csak hirdetési részében közölhetjük. A közölt szövegért a hirdetési rovatban 2 frt jár, melyben a kincstári bélyegilleték is befoglaltatik. — **Magócsi Károly** urnak. 1. Legalább 18 évesnek kell lennie. A póstamesternei állás elnyeréséhez egy évi előgyakorlat kell valamely póstamester oldalán, ez után az illető vizsgát tehet. Hogy állást nyerjen, ehhez kauziót is kell letennie, a melyek nagysága az illető pósta-hivatal forgalmától függ. 2. A kis lutrit már eltörölték. 3. Domony, pestmegyei község 2300 lakossal bír.

Utolsó vasuti állomása Aszód. — **Tabi András** urnak. Köszönjük a talányokat, alkalmilag használunk belőlük. Ajánljuk a „Patria” nyomdai részvénytársaságot (Budapest, IX. Üllői-ut 25.) Megjegyezzük, hogy a könyvek kiadásánál egy nyomtatott iv (16 oldal) mintegy 30 frtba kerül. Ez az ár sok egyebek közt főként a papiros minősége szerint változik. — **Sorsjegyekről.** **P. S.** Vukovár, **K. L.** Komárom, **Sz. Cs.** Szentpéter, **B. D.** Körmen, **Sz. A.** Szomorfa, **Sz. N.** Szendrő, **K. I.** Kis-Ujfalu, **B. I.** Chinora, **H. I.** Orosztány. Sorsjegyeiket nem huzzták ki.

Budapesti piaci árak.

Budapest, január hó 29-én.

Gabona. (Árak métermázsánként értendőek.) *Buza* 76—81 kg, *tiszaviléki* 12.30 frttól 13.30 frtig, *pestviléki* 12.35 frttól 13.10 frtig, *fehértmegyei* 12.50 frttól 13.30 frtig, *bácskai* 00.00 frttól 00.00 frtig, *bánási* 00.00 frttól 00.00 frtig.

Rozs 70—72 kg. 8.45 frttól 8.55 frtig.

Árpa: *takarmánynak* 60—62 kg. 6.20 forinttól 6.60 frtig, *égetni való* 62—64 kg. 6.50 frttól 6.60 frtig, *sörfőzdei* 64—66 kg. 8.00 frttól 9.60 frtig.

Zab 39—41 kg. 6.40 frttól 6.55 frtig.

Tengeri 78—82 kg. 5.00 frttól 5.10 frtig.

Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
	19.30	19.10	18.80	18.50	18.20	18.00	17.50	15.60	13.50

Buzakorpa. finom 7.50-7.60, durva 4.00—4.40 frt zsákkal együtt.

Marhavásár fizetnek páronként: *elsőrendű jármos ökörért* 317—355 frtig; *középmínőségűért* 270—295 frtig; *gyenge minőségűért* 200—240 frtig; *hízott magyar és tarka ökör jobb minőségű mm.-ként* élőszuliban 30—33 frtig, *hízott magyar és tarka ökör középmínőségű* 25—29 frtig. *Fejős tehén,* magyarfajta 100—180 forintig, tarka 85—140 frtig darabonként. *Élő borjú* 1 kgr. élőszulyéért fizetnek minőség szerint 32—44 krt. *Vágott borjú* 1 kgr. hussulyéért fizetnek 46—65 kr.

Sertésvásár. (Kőbánya.) 100 kgr.-kint élőszuliban 4% és 45 kgr. levonás az életre. *Elsőrendű* 300—380 kgr. nehéz sertésért 50—52 frt., vidéki sertés könnyű páronként 250 kilóig 47—49 frt.

Baromfivásár. *Lud,* sovány, páronként 1.60—2.10 frtig, *kacsa* 1.60—2.60 frtig, *tyúk* 1.20—1.50 frtig, *csirke* 70 kr.-tól 125 krig, *kappan* 1.20—1.80 frtig, *pulyka* 2.20—4.80 frtig.

Vegyesek. *Tojás* 100 db. 3.50—4.00 frt. *Szalonna* 80—85 krajezár. *Vaj* Ia. 108—140 kr., *IIa.* 100—110 kr. *Olvasztott vaj* 00—000 kr. *Méz* sárga csurgatott 40—70 kr. *Burgonya* sárga 2.30—3.00, rózsá 2.00—2.50, közönséges 75—85 kr., *paprika* 35—52 frtig, *hüvelyes paprika* 18—52 frtig métermázsánként.

Juhvásár: *hízott ürü* páronként 14.00—17.50 frt, *feljavított juh* 11—14 frt, *kiverő juh* 7.00—9.00 frt, *kecske* 6—7 frt.

Takarmányvásár. *Régi széna* 1.80—2.60 frt, *muhar* 2.50—2.60 forint, *zsupszalma* 1.50—1.70 frt, *alomszalma* 1.40—1.40 frt.

Egyéb magvak: *mák* 29—31 frt; *bab* fehér nagyszemű 6—6.75 frt, *apró* 7—7.50 frt, *tarka* 9—12 frt, *lencse* 14—17 frt, *borsó* héjas 8.50—9.60 forint, *köles* 4.75—4.75 frt, *kenyermag* 7.95—8.00 frt, *repeze* 13.00—13.50 frt. *löhére* 40—50 frt mm.-ként.

ELSŐRANGU HAZAI GYÁRTMÁNY.

Gőzcseplők

Pontos czim:

ELSŐ MAGYAR
GAZDASÁGI GÉPGYÁR
részvénytársulat
BUDAPESTEN.

Magyarország legnagyobb és egyedüli
gazdasági gépgyára,
mely a gazdálkodáshoz szükséges
összes
gazdasági gépeket gyártja.

Rendelések megküldése előtt kérjük minden szakkavágó kérdéssel bizalommal hozzánk fordulni.

RÉSZLETES ÁRJEGYZÉKKEL
és szakszerű felvilágosítással díjmentesen szolgálunk.

Szecsavágók

Morzsolók

ORSZÁGOS MAGYAR
KÖLCSÖNÖS BIZTOSÍTÓ-SZÖVETKEZET

BUDAPESTEN, VIII. ker., József-körut 8.

Alakult 1894. évben.

Elnök: Teleki Géza gróf. Alelnök: Csávossy Béla. Igazgatósági tagok: Andrássy Géza gróf, Bajánovics Sándor, Dessenffy Aristid, Püspöky Emil, Rubinek Gyula, Szentkirályi Kálmán, Szilassy Zoltán, Szónyi Zsigmond, Teleki Sándor gróf. — Vezérigazgató: Szónyi Zsigmond.

Az Országos Magyar Kölcsönös Biztosító Szövetkezet a gazdaközönség általános elismerése szerint híven megfelel hivatásának: folyton fejleszti a reformokat, melyeket a gazdaközönség évek óta sürgetett és a károknak gyors és méltányos kiegyenlítésével a felek teljes melegegledését vívta ki magának, az

épület és átalány (pauschal) biztosításnál rendkívül mérsékelt díjaival tetemes megtakarítást tesz lehetővé a szövetkezet pusztán csak a díjakat számítja fel a megfelelő kincstári bélyeggel; minden más illeték kizárásával.

A takarmányt és szalmás eleséget

tűzkár ellen a szövetkezet

tetemesen olcsóbban

biztosítja, mint a hazánkban működő bármely más biztosító intézet.

☛ Gazdasági egyesületi tagok — tekintet nélkül a biztosított érték nagyságára — a tiszta díjból 5% díjengedményben részesülnek. ☛

Kis gazdák, ha huszan egyszerre, egy csoportban, de külön-külön ajánlattal terményeiket biztosítják 10% engedményben részesülnek.

Bővebb felvilágosítással szolgál az igazgatóság Budapestben, (József-körut 8. sz.) és a vidéken létesített ügynökségek.

Törleszt. kölcsön földbirtokokra.

Kölcsön a valódi becsérték háromnegyed részéig 20-60 év köti időre kezpenzben. Birtokos felmondhat, pénzintézet nem mondhat fel. Csekély kamattal tüke is törlesztetik. Leborgyoltás leg-rövidebb idő alatt.

— Convertálás belyeg- és illetékmentes. —
— Semmi előleges költség.

Minden felvilágosítás díjtalan. Beküldendő csakis: telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokiv másolat. 40494

Ingatlan- és Jözlalog-Forgalmi-Intézet,
Budapest, Váci-körut 39.

Intésatunk az egyedült, mely az ország minden megyéjéből, haldságok és a legtekintélyesebb föld-birtokosok által okmányyszerűleg ajánlva van.

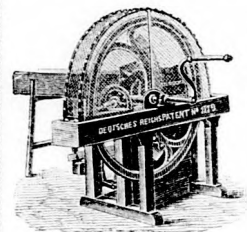
SACK RUDOLF egyedüli képviselője Magyarországon

Propper Samu

Budapest, Váci-körut 52. sz.

Előre boesátva, hogy *Sack Rudolf világhírű gyártmányai eredeti minőségben csak nálam* kaphatók:

Ajánlom közkedveltségű **egyetemes és többvasu ekéimen** kívül sik és dombos talajra egyaránt kitünően alkalmas **sorba- és szórvavető gépeimet**

szecskavágó-,

répavágó-

gépeimet.

Kézi, járgány- és gőzhajtásra járgányaimat,

a jelenkor legjobb szerkezetű **takarmánypároló**

készülékeimet s minden egyéb gazdasági gépeket és eszközöket.

Mindenről kimerítő árjegyzék és készpénzes felvilágosítások.

Kurcz Lipót és Társa

photocinkografiai műintézete

BUDAPEST, VIII., Szentkirály-utca 13.

Készít:

mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

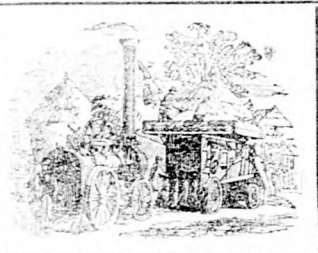
Clichéket

Chemigrafia, chromotypia, photo-, (auto)-typia, fametszet stb. után.

Térképek, tervezetek, alaprajzok

photolithografailag legszebben és legolcsóbban sokszorosítottak.

Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltetnek.

GRAEPEL HUGÓ

gép- és rostalemez-gyár, malomépítész

Budapestben, V. ker., Külső váci-út 46. szám.

Marshall, Sons & Co. Lmtd

angolországi gépgyár vezérigazgatója ajánl utolérhetlen szerkezetű és minőségű Marschal-féle

gőzmozgonyokat és gőzcséplőgépeket,

szabadalmazott

kombinált gabona- és lóhere cséplőgépeket két cséplődobbal,

szabadalmazott gabonacséplőgépeket kombinálva kukoriczamorzsolóval, — Gibás-féle szabadalmazott kazalozó készüléket (golyát), Harrison-féle „Albion” örlőgépeket.

☛ Malomépítészeti osztályom elvállal gazdasági malmok, magas- félmagas- és vāmörli-malmok teljes berendezését és takarmánykamrák felállítását. ☛

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Ajánlom minden ekeversenyen
első díjakat nyert
egyetememes

ACZÉLEKÉIMET,

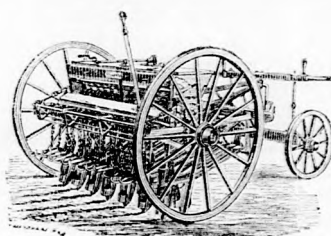
melyek anyag, kivétel s olesó árnál fogva az összes eddigi konkurencziát legyőzni képesek.

Bächer Rudolf,

cs. és kir. kizárólagos eke és talajmivelő eszközök gyára

BUDAPEST, VI., Nagymező-utca 68. sz.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Tagadhatatlan legjobb
vetőgépe a jelenkornak
a **Melichár-féle**

Unicum Drill

rendkívül egyszerű és
feltétlenül szolid kivi-
telű.

Leírás és árajánlattal bérmentve szolgál

Melichár Ferencz

cs. és kir. szab. vetőgépgyára

BUDAPEST,

VI. ker., Nagymező-utca 68. sz.

Az ezredéves orsz. kiállításon kitüntetve.

VARJU ÉS TÁRSA

cs. és kir. szab.

hangszer-ipar telep
BUDAPEST,
VIII. József-körút 20. sz.

Ajánlják saját gyártmányu hangszereiket.
Cimbalmok pedál nélkül 45, 55, 60, 65,
75 frtért pedálos 80 frtől feljebb. Czimbal-
mainkért 2 évi kezességet vállalunk. Iskola-
hegedűk 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 frtért és fel-
jebb. Regi kijátszott hegedűk nagy válasz-
tékban 15, 18, 22, 26, 30 frtért és feljebb.

Javítások elfogadtatnak, gyorsan s pontosan eszközöltetnek.

Használt hangszerek becseréltetnek.

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Lapunk előfizetői, ha a megrendelésnél e lapra hivatkoznak árenged-
ményben részesülnek.

Legujabb hir

Karikás bácsiról!

Karikás bácsinak a könyve immár sajtó alatt van s e hó végéig minden esetre meg fog jelenni.

Néhányat közlünk a munka fejezeteiből, ezek: Oroszlánfogás, A kigyó torkában, Rablótámadás, 24 óra egy krokodilusban, A szent emberek, Fekete ország, A haramiák, Halálugrás, Párbaj struczhatárról, A Bangó isten zápfoga, Gorillafogás, Hogy lett Sárga Róka Péterből menyasszony, Beszélő majom.

A rendkívül változatos s mulattató tartalmu könyv bolti ára 50 kr., a „Független Ujság” olvasóinak azonban 35 krért adja Karikás bácsi, mely összeg a

a „Független Ujság”

kiadóhivatalához.

Budapest, IX. kerület, Üllői-ut 25. szám
küldendő.

A könyvből kép sem fog hiányzani, de azt meglepetésül tartja Karikás bácsi.

A »Független Ujság« kiadóhivatalában megszerezhetőek:

A Magyar Nemzet Ujjászületése.

A »Független Ujság« karácsonyi melléklete, mely az 1848-ki korszakalkotó eseményeket írásban és művészi kivitelű képekben ismerteti.

Ára: postai küldéssel együtt 30 kr.

„Magyar Földmivelők Naptára 1898.”

Ára postai küldéssel együtt 35 kr.

Csúz és köszvény,

csuzós, fej- és fogszagatások, hülési és ficzomodási, valamint fagydagánatok ellen meglepő gyorsan és biztosan hat a

DROXIDOLIN

nevű gyógyszer, melyek üvegje 50 krajczár és 1 frtért kapható

Valódi minőségben kapható **HAVADI DÓZSA ÁRPÁD** gyógyszerész gyári raktárában
ESZTERGOM-TOKOD.

Főraktárak: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerész urnál, Budapest, Király-utca 12. sz.
Dr. EGGER LEO és **TÁRSA** gyógyszerész uraknál, Budapest, Váci-körút 17. sz.

Köhögés, rekedtség,

tüdő és mellfájás, számarhurut, náthaláz (influenza), továbbá nehéz légzés és a torokbajok különböző ne-
meinél

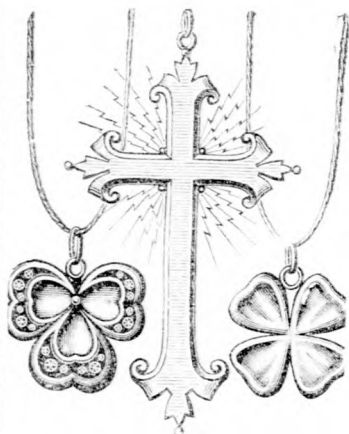
Turbolya mellszörp és bonbon

használható meglepő sikerrel. Üvegje 1 frt, bonbon
30 krért kapható

Egészségi kereszt

v. lóhere alakú emlény.

Aki még nem jutott birtokába, rögtön rendelje meg az ereklje egészségi keresztet, vagy lóhere alakú emlényt, mert ezek valódi arany és ezüstből készítvék, évek hossza után is értékesek.

Ezrek meg ezrek

férfiak, nők, fiúk, leányok, öregek és fiatalok viselik ezen nagybecsű

talizmánt,

melyet illetőleg kivétel nélkül minden élő lénynek viselnie kellene.

Mindenki megengedheti magának a csekély kiadást egy ily általán elismert és kedvelt ékszerért, mely örök életig kedves ereklje.

Kereszt vagy lóhere

valódi ezüstből frt 1.50

valódi aranyból frt 5.—

selyemzsinóron, bérmentve haza szállítva.

Megrendeléseket az összeg beküldése, vagy utánvétel mellett eszközöl

FEKETE JULIUS, Bécs, V., Rüdiger-utca 1./F. U.

Mult évi forgalom: 25,223 mm.

Felhívjuk

a t. cz. gazdaközönség
figyelmét

a budapesti
gyapju-aukcziókra

melyek az év folyamán több sorozatban, nevezetesen július és szeptember hónapokban tartainak meg.

A bejelentéseknek eléggé korán való beérkezése esetén a cég annál nagyobb versengést biztosíthat ezen aukcziók részére, mivel még a téli hónapokban ébresztí a bel- és külföldi vevők érdeklődését.

Mindennemű felvilágosítással szolgál:

HELLER M. s Társa

Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, Budapest, V. Alkotmány-utca 31.

Több évi tapasztalat után bebizonyult, hogy a legtekélyesebb és tartósságánál fogva a legolcsóbb és legtekélyesebb permetezőgép a VERMOREL-féle

„ECLAIR”

peronospora permetező, mely eddig minden versenyen az első díjat nyerte el.

Kizárólagos magyarországi képviselő.

Ára 20 forint csomagolással.

„AZURIN” 1 frt 25 kr. kilogrammja.

Aussigi 1-a „RÉZGÁLICZ” 25¹/₂ frt munként, 26 kr. kgmként.

„RAFFIAHÁNCZ” 42 kr. kilogrammja.

A t. cz. gazdák és szőlőbirtokosok
figyelmébe.

Az előrelátható tömeges tavaszi megrendelésekből kifolyólag — késések elkerülése céljából — kérjük különösen az „ECLAIR” permetező megrendeléseket előjegyzés végett mielőbb hozzánk juttatni.

STOWASSER J.

császári és királyi udvari hangszerész

● BUDAPEST, II., Lánchíd utca 5. ●

Saját gyártmányú fuvó, vonó és ütőhangszereiről, czimbalmairól és mechanikai zenélő-műveiről nagy képes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve megküldetik.

Elpusztíthatatlan erős orgona-harmonikákról külön árjegyzék kérendő.

Zenekarok felszereléséhez szükséges fuvó, és vonóhangszerek előnyös fizetési feltételek mellett a legjutányosabb árban szállíttatnak.

A cs. és kir. közös hadsereg, valamint a m. kir. honvédség zenekarainak egyedüli szállítója.

